

Тужилачка реч

Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије

Бранислава Вучковић:
X КОНФЕРЕНЦИЈА СВЕТСКОГ
УДРУЖЕЊА ТУЖИЛАЦА
У КОПЕНХАГЕНУ

Бранислава Вучковић,
Радован Лазић:
13 дана у Америци –
ДРЖАВА КОЛОРАДО

Неко би помислио да је летњи период време када се људи баве годишњим одморима и када не постоји интерес за неке озбиљније послове. Удружење тужилаца овога лета демантује овакве претпоставке. Радило се као и током године. Наставило се са реализацијом већ започетих пројеката, а озбљно се креће и са новим пројектима.

Најважнији догађај свакако је Десета конференција Међународног удружења тужилаца, чији је члан и наше Удружење, одржана у Копенхагену, од 28.августа до 01. септембра. Ово је била прва конференција на којој је активно учествовало и Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије. На копенхагенској конференцији је изабран и нови председник Међународног удружења тужилаца, па је уместо досадашњег председника Николаса Каудерија, директора Јавног тужилаштва Новог Јужног Велса (Аустралија), за председника изабран Хенинг Фоде, Главни јавни тужилац Данске. Наше Удружење и наше тужилаштво су на овој конференцији представљали Бранислава Вучковић, Председник Скупштине УТС, Слободан Јанковић, Републички јавни тужилац, Јован Крстић, заменик Републичког јавног тужоца и Зоран Павловић, Окружни јавни тужилац у Новом Саду.

У сарадњи са Америчким удружењем правника АБА СИЛИ (ABBA CEELI), 2. септембра у Београду организована је обука за тренере (предаваче). Петнаестак наших колега је припремљено за рад са другим колегама у циљу учења и обуке у вези са новим кривично-правним и кривично-процесним решењима који нас чекају на путу усаглашавања начег законодавства са европским.

Настављена је реализација пројеката едукације младих тужилачких кадрова. Други семинар са темом „Активнија улога тужилаца у кривичном поступку“ је одржан у Крагујевцу, 7. и 8. септембра. Првог дана се говорило о Препорукама Комитета Министара Савета Европе (Богдан Станковић, заменик РЈТ и Тужоца за ратне злочине), жалби на пресуду (Милан Петровић, заменик РЈТ и Тужоца за ратне злочине) и новим институтима у ЗКП-у (Бранислава Вучковић и Радован Лазић). Другог дана су били на дневном реду преткривични поступак (Златко Шуловић, Окружни јавни тужилац у Ваљеву) и оптужница (Миленко Мандић, Окружни јавни тужилац у Ужицу). Остао је утисак да су за ова саветовања велики интерес показали и старије и искусније колеге који су се веома заинтересовано и активно укључили у рад.

Настављено је и са организацијом панела на тему „Насиље у породици“. У овом периоду су панели организовани на Палићу и у Чачку, са истим сталним предавачима: Слађана Јовановић (Институт за криминолошка и социолошка истраживања), Жана Кузмановић (ЦСР Београд), Садика Гицић (ЦСР Београд), а остали предавачи су били представници тужилаштва, полиције, судова и центара за соц. рад из локала који су говорили о својим искуствима.

Мора се напоменути и да је у другој половини септембра, АБА СИЛИ организовао и посету нашег удружења Конференцији окупних тужилаца државе Колорадо, САД, са студијским обиласком, правосудних, државних и полицијских институција државе Колорадо. У Колораду су били Бранислава Вучковић, Александар Милосављевић, Златко Шуловић, Радован Лазић, Светислав Рабреновић, Богдан Станковић и Аца Стојев. Са овог путовања,

УДРУЖЕЊЕ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ НА X КОНФЕРЕНЦИЈИ СВЕТСКОГ УДРУЖЕЊА ТУЖИЛАЦА У КОПЕНХАГЕНУ

пише:

Бранислава Вучковић, председник Скупштине Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије

Копенхаген: Конференција међународног удружења тужилаца

Од 28. августа до 01. септембра 2005. г. у Копенхагену, одржана је X конференција Светског удружења тужилаца, чијој асоцијацији припада и Удружење јавних тужилаца Србије. На позив господина Henning Fode који је на овој Конференцији изабран за председника ове Светске организације присуствовала сам као председник Удружења тужилаца Србије, а тема Конференције је била „Сведоци, експерти и жртве“.

На самом скупу учествовало је 437 тужилаца из свих земаља Света, који су зависно од правног система, адвокати тужбе или изабрани односно постављени као тужиоци у својим земљама. Интересантно је било видети своје колеге, попричати са њима, чути њихове проблеме у вези борбе против криминала, поготову у погледу сведока, експерата и жртава, како заштитити доказе који су веома битни за решавање кривичне ствари. Могло се закључити да су проблеми потпуно

исти, да криминал има једнак језик у свим земљама, као и коначни закључак да сви тужиоци у свету причају истим језиком, без обзира што нам се разликују правни системи и матерњи језик, јер проблеми су исти као и начин размишљања у погледу борбе против криминала.

Обзиром да је био светски скуп у Данској, једној прелепој земљи, земљи бајки на којим смо одрастали, обзиром на приповедање Х. Кристијана Андерсена, у једном дивном окружењу града Копенхагена имати част пити чај из данског краљевског порцелана, уживати у специфичном модерном дизајну Арнеа Јакобсона, у данском пиву – туборг и калзберг, уз речи познатог принца Хамлета „Бити или не бити“; такав је и дочек, као и сам семинар био СВЕТСКИ.

Пријем званица, дана 28.августа 2005. г. од 19,00 до 21,00 час, одржан је у данској Националној галерији у Копенхагену, где је сам

скуп отворио министар правде госпођа Лене Есперсен и веома је интересно било видети учеснике семинара у својим националним одорама као што је био случај са тужиоцем из Јапана.

29.августа 2005.г. уз поздравни говор господина Николаса Каудерија председника Светског удружења до тог дана и представљање новог председника, господина Хенинга Фодеа, главног тужиоца Данске, што би се код нас превело републичког тужиоца, уз лепе речи подршке министра правде г.ђе. Лене Есперсен, а све уз наше присуство (републичког тужиоца Србије г.дина Слободана Јанковића, заменика републичког тужиоца г.дина Јована Крстића, окружног тужиоца Новог Сада г.дина Зорана Павловића и мене Браниславе Вучковић), као и присуство уваженог госта, принца Фредерика, започет је радни део ове Х Конференције који је трајао до 02. септембра 2005.г.

Начин на који је организован програм предавача и тема, где је прво истакнуто шта су проблеми, а потом последице које се код жртава насиља и сведока јављају, потом начин и технологија решавања проблема у погледу заштите људи (сведока и жртава), а самим тим и друштва од криминала, предавање о правним системима као и начин излагања појединих тема, подељених по правним системима, који су заступљени у свету, те самим тим бирате које предавање ћете слушати, све су то била корисна и не процењива знања и искуства за даљи рад Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије. Познанства и сусрети

са тужиоцима из дела Балкана произвело је могућност присуства удружења јавних тужилаца на регионалној конференцији која ће се одржати у граду Софији у Бугарској 27.октобра 2005.г., где је тема „Организовани криминал“.

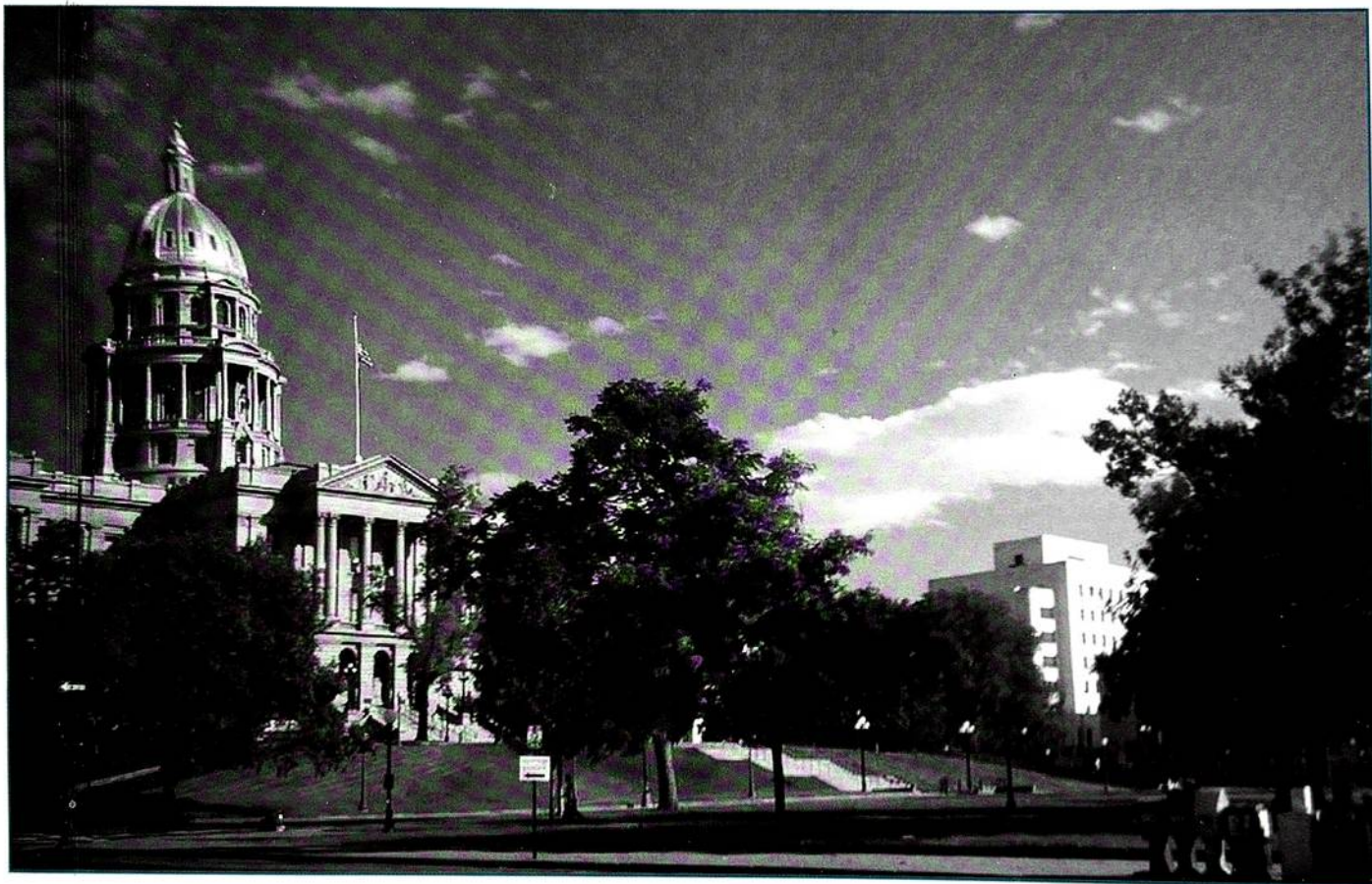
Све виђено на овој конференцији је одличан увод за XI конференцију Светског удружења која ће се одржати у Паризу од 27.августа до 31. августа 2006.г. са темом, у слободном преводу, „Зашто сам тужилац“. Надам се да ће и на тој конференцији, у већем броју бити присутно чланство из Удружења у Србији.

13 ДАНА У АМЕРИЦИ – ДРЖАВА КОЛОРАДО

пишу:

Бранислава Вучковић (Денвер)

Радован Лазић (Сноумас)

Капитол државе Колорадо

Студијско путовање које је Аба Сили приредио члановима Удружења јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије у држави Колорадо од 16. септембра до 28. септембра 2005.г., конференцију тужилаца државе Колорадо у Сноумасу, посету града Денвера и његовим правосудним институцијама, као и институцијама неопходних за функционисање правосудног система, описаћемо у овој репортажи. Удружење су представљали Бранислава Вучковић, председник Скупштине Удружења, Александар Милосављевић,

председник Извршног одбора, Златко Шуловић, потпредседник Скупштине, Радован Лазић, секретар Удружења, Светозар Рабреновић, технички секретар и Богдан Станковић и Аца Стојев, чланови Удружења.

Након дугог лета и дана који је трајао пуна 33 сата, докопали смо се америчког тла. Ипак, нисмо могли одмах након имиграционе контроле и подизања пртљага (хвала богу сви смо и све је било на броју) да одемо у хотел и одморимо се, због непланираних проблема

са картом (изгубио је) једног члана наше дружине, кога овог пута нећемо именовати.

Већ следећег јутра (субота), кренули смо за Сноумас Вилиџ (Snowmass Willage), мало планинско место у висинама Стеновитих планина, на више од 3.500 метара надморске висине, у непосредној близини чувеног Аспена, монденског скијалишта и пребивалишта богатих и познатих. У Сноумасу се одржавала 34. годишња конференција Савета окружних тужилаца Колорада (удружења тужилаца), која је први пут ове године имала и међународно присуство-7 српских тужилаца. По доласку у Сноумас, остало нам је доста времена за одмор, али

Остао нам је један слободан дан до почетка конференције (недеља). Искористили смо га да обиђемо Аспен, чувено америчко скијалиште. Ако сте помислили да смо се скијали у Аспену, погрешили сте, снега није било ни у траговима, а пливање у отвореним базенима је било омиљени спорт бројних туриста. Градић је заиста прелеп и није чудо што је на тако добром гласу. Изванредна клима на тако великој висини делује као чудо природе, зграде су ниске (не сећам се да сам видео вишеспратницу), од дрвета, а цео град обилује продавницама. Цене је боље и не спомињати, довољно је рећи да су аспенске продавнице и Американцима прескупе. За једно туристичко место, изненађује веома мали

Капитол државе Колорадо

ко ће да се одмара, када се непосредно испред хотела одржава фестивал вина, а и Бранки је рођендан. Наравно да нас је све заинтересовала информација да се вино на фестивалу точи бесплатно, али када смо покушали да пробамо та бесплатна вина, нашли смо се у проблему јер нисмо имали чаше организатора. Када смо пронашли чаше, превара је напослетку разоткривена. Цена једне чаше је 25 долара (вероватно без пореза), за које паре можете у продавници да купите и три бутеље солидног вина.

број угоститељских објеката, а и у њима је, „на ужас“ већине чланове српске тужилачке делегације, пушење било забрањено.

Дошао је и први дан почетка Конференције. Ми се дотерали, обукли одела наместили кравате, ипак ми ту представљамо своју земљу, важно нам је да оставимо добар утисак. Када смо стигли у Конференцијски центар, можете замислити нашег чуда кад смо видели учеснике Конференције, тужиоце из Колорада у кратким панталонама и шорцевима, мајицама без

рукава, са папучама на ногама. Први део Конференције (преподне) је био пленарног типа, а послеподневни рад се организовао по групама. Конференцију је отворио Боб Грант, извршни директор Савета окружних тужилаца државе Колорадо, који нас је и појединачно, уз доста муке са нашим именима, представио учесницима Конференције. Представио је и новоизабране окружне тужиоце, а затим и предаваче који ће држати теме на 34. годишњој Конференцији Савета окружних тужилаца Колорада. Затим је узео реч Вилијам Рајтер (William Ritter, Jr.) са темом „У Служби народа“. Рајтер је партнер у адвокатској компанији „Хоган и Хартсон“, у коју је дошао из Тужилаштва, па се у својој теми бавио својим утисцима и успоменама из тужилаштва.

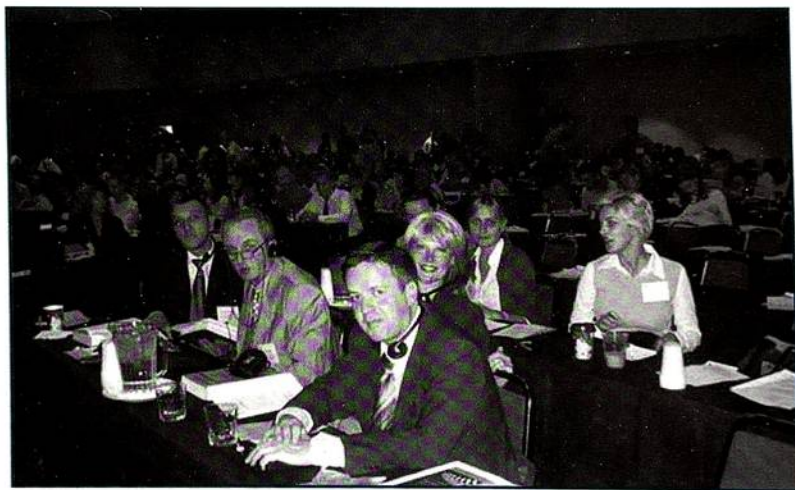
Говорио је како се осећао часно и узвишено док је радио у тужилаштву, док је био „у служби народа“. У наставку Конференције је говорио Мајлс Мадорин (Miles Madorin), функционер Савета тужилаца са дугогодишњим тужилачким искуством.

Мадорин је одржао предавање о поступцима по жалби, у коме се бавио анализом другостепених поступака и одлука другостепених судова. Изненадило нас је када смо чули, да тужилаштво у другостепеном поступку, најчешће прође лошије од одбране. Пленарни део Конференције је завршио судија Ким Голдбергер са темом „Истина и ништа осим истине“.

У наставку се наставило са радом по групама у коме се и наша делегација поделила. Рад по групама је трајао све до краја Конференције у коме смо чули многу интересантних предавања, а права штета је била што нам

је делегација била превише мала да покрије све групе. Слушали смо о начину испитивања психијатријских болесника, о истрагама убиства, о ДНК анализама, о америчком начину борбе против насиља у породици, о поступку према малолетницима у држави Колорадо, о установама за васпитавање малолетних извршилаца кривичних дела, о жалбама јавног тужиоца на првостепену пресуду итд. Било је веома интересно пратити паувер-поинт презентације конкретних случајева, који су уз много муке и труда поступајућих заменика имали повољан епилог пред поротом. Иначе, тужиоци у држави Колорадо, сасвим уобичајено на претресима користе различиту техничку опрему, као што су паувер-поинт презентације, слајдови,

пројектори, видео и аудио снимци. Ипак, иако је техничка опремљеност тужилаштва у Колораду далеко испред нас, може се слободно закључити да и нас и њих муче слични проблеми. Заменици се жале на статус и на плате (тужиоци у САД са овим немају

Конференција окружних тужилаца Колорада (Сноумас)

проблема), а теме као што су неуједначеност праксе, валидност доказа и прихватљивост доказа за суд, различити и недоследни ставови другостепених судова, су уобичајене у тужилаштвима у Колораду. На конференцији се могло чути и да је сарадња са полицијом одлична, али је у Америци доследно спроведена руководећа улога тужиоца у поступку откривања, као и у истрази коју тужилац води заједно са полицијом.

У паузама и након завршног дела конференције, у незваничним разговорима, смо могли добити и детаљнија објашњења од наших домаћина. Они су се опет интересовали

Пред истражним бироом државе Колорадо

за наш правосудни систем и организацију тужилаштва у Србији. Конференција се завршила прилично једноставно, у раду по групама са завршетком најављених тема. Није било никаквог посебног свечаног затварања, једноставно у среду, 21. септембра, пре подне, када су и поледњи са списка предавача завршили своја излагања, Конференција је завршена, а наша група се комбијем вратила у Денвер.

22. септембра 2005. г. након лепо и искуствено проведених дана у Сноумасу кренули смо да посећујемо битне институције за државу Колорадо у граду Денверу.

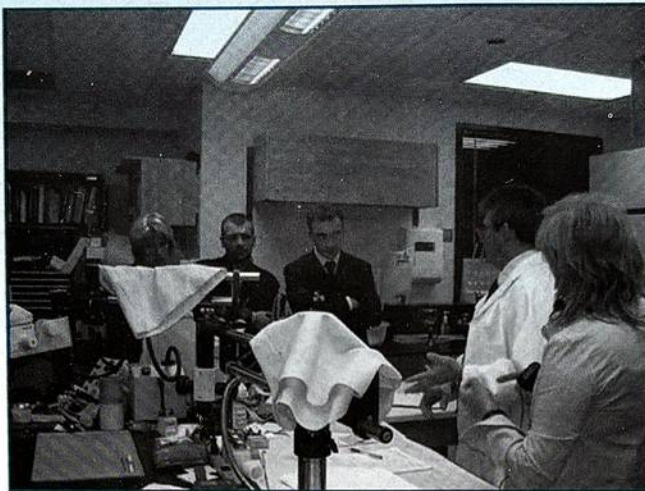
Посетили смо **истражни биро Колорада**, где нас је примио директор овога Бироа Роберт Кентвел, и уз његово одобрење обишли смо уз помоћ инспектора, истражни биро и његова сва одељења која обухватају компјутерску обрада трагова (слика и звук) откривање компјутерских кривичних дела до лабораторија за идентификацију трагова који су настали при извршењу кривичног дела. Интересантна ствар коју смо сазнали у овом истражном бироу, била је да се њихови истражитељи појављују пред судом у својству вештака, да странке не оспоравају њихове налазе обзиром да исти имају сертификат за бављење овим послом и који важи на читавој територији Сједињених

Америчких Држава као и то да они сами иако је истражни биро смештен у граду Денверу, нису пореклом из самог тог града, нити из само државе Колорадо, већ их је струка довела из разних крајева Сједињених Америчких Држава.

Истог дана посетили смо **Центар за жртве – сведоке Округа Џеферсон**, где нас је љубазно примила директор овога центра гђа Ким Слотер. Постојање ове установе је пројекат јединствен у Сједињеним Америчким Државама, са могућношћу као и потврдом да ће се исти проширити на читаву територију Сједињених Америчких Држава. Њихов посао у овом Центру састоји се у пружању одређених информација и обавештења од датума одржавања процесних радњи у судском процесу, упознавању са процесним радњама и то од подношења кривичне пријаве па све до жалбе, као и пружање помоћи у погледу смештаја, лечења или других новчаних давања жртвама и сведоцима. У програм ове заштите спадају жртве одређених кривичних дела и то убиство, наношење телесних повреда, сексуално насиље, родоскрнављење, сексуална експлоатација деце, претње отмицом, разбојничка крађа, злостављање деце, кривична дела над особама која припадају ризичној групи, кривична дела насиље у породици, смрт изазвана неопрезном вођњом, ударом возила, узнемиравање праћењем, застрашивање због

етничке припадности, одмазда против сведока или жртве, подмићивање, застрашивање, праћење или било који други облик утицаја на сведоке или жртву, сваки покушај извршења, злочиначко удруживање, подстрекавање

или саучесништво у извршењу горе наведених кривичних дела. Овај Центар је директно под окриљем Тужилаштва у Округу Џеферсон.

У лабораторији истражног бироа

Центар се налази у згради Округног суда Џеферсон па нам је пружена могућност да исти обиђемо и да се упознамо, од стране судије истог суда, са процедуром како тече погодба пред овим

судом, као и да се 80% предмета решава непосредном погодбом, где окривљени признаје извршење кривичног дела и одређује му се самим тим казна од стране суда, а битни актери у овој погодби јесу одбрана и тужилаштво.

23 септембра 2005.г. били смо у посети Савету окружних тужилаца Колорада.

Извршни директор Роберт С. Грант као и група професионалних лобиста под вођством Мајлса Мадорина, директно заступају интересе тужилаштва пред Скупштином државе Колорадо и то за питања везана за буџет тужилаштва, положај струке и измену кривичног законодавства.

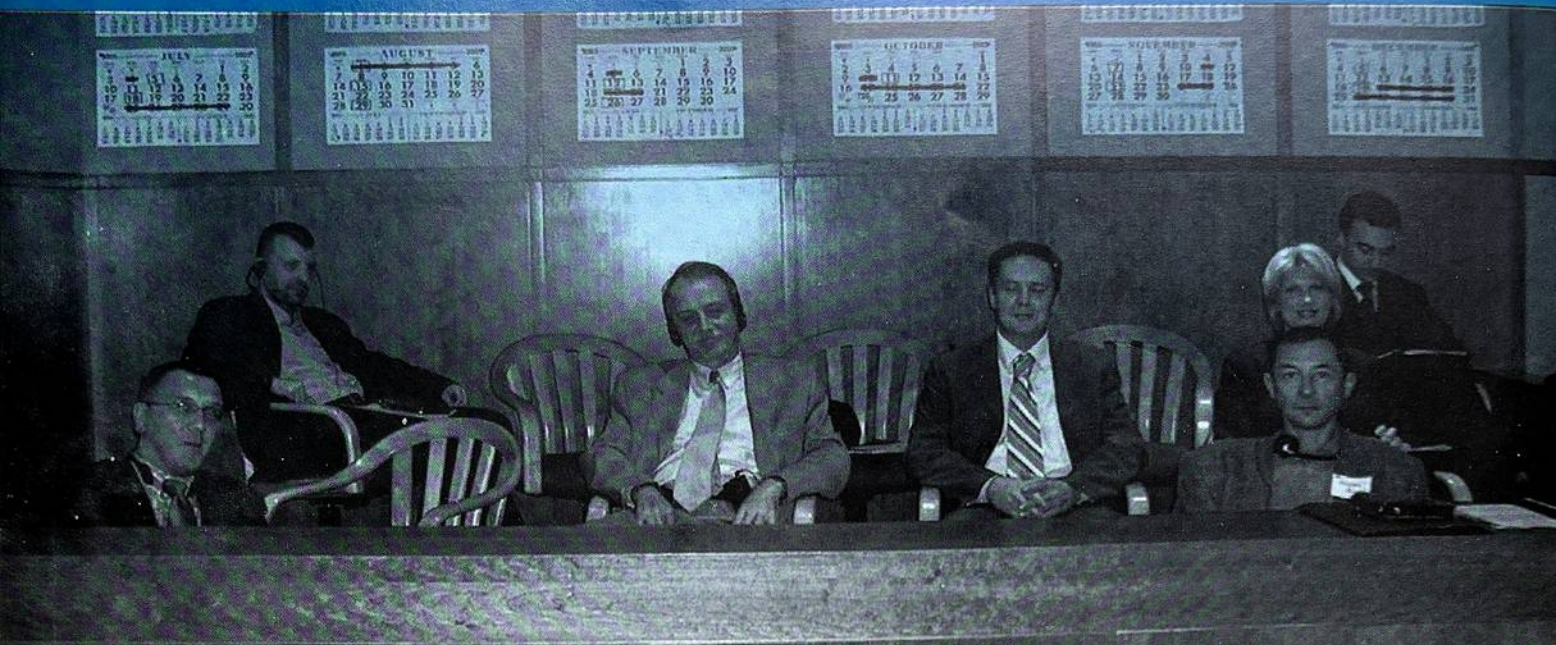
Окружни суд Џеферсон

Држава Колорадо је подељена на 22 правосудна округа. Гласачи у сваком од ових округа бирају једног окружног тужиоца, који је надлежан за кривично гоњење у кривичним

предметима за тај округ, а окружни тужилац надгледа рад својих заменика, помоћног особља, припрема буџет тужилаштва и врши његову расподелу, одлучује која кривична дела треба кривично гонити и препоручује суду казну. У великим тужилаштвима већину посла обављају заменици окружног тужиоца, од одлука везаних за подизање оптужнице па до рада са полицијом током истраге, преко суђења, па све до предлагања висине казне. Окружни тужилац је највиши функционер органа за примену закона у свом правосудном округу. По Уставу државе Колорадо окружни тужилац ради најмање 5 година као лиценцирани адвокат, пре него што буде изабран за тужиоца и станује у свом округу за време трајања функције, која траје 4 године. Они су одговорни пред грађанством, обзиром да их грађани бирају регуларном изборном процедуром и постоји могућност реизбора. Током поступка суд има дужност да осигура да тужиоци не крше права оних

који су оптужени за кривична дела. Кодекс професионалне етике обавезујући је за све тужиоце, спроводи се преко Врховног суда савезне државе и служи за ограничавање моћи окружног тужиоца. Дешава се да током трајања мандата окружног тужиоца, као и после његовог мандата, заменици, обзиром да су постављени од стране окружног тужиоца, уколико су се професионално бавили својим послом, остају на својој дужности. По казивању наших саговорника, дешава се да заменик проведе читав свој радни век променивши многе окружне тужиоце. Општинским предметима се баве општински судови и многи градови Америке укључујући и оне у држави Колорадо имају општинске тужиоце који се баве блажим преступима. У САД државне тужиоце поставља председник САД. Они су надлежни за спровођење свих федералних закона, подизања оптужница и заступања пред федералним окружним судовима, који постоје у свакој од савезних држава, али су они

Српски тужиоци у америчкој пороти

одвојени и независни од њихових правосудних система. У оквиру државе Колорадо постоји државни тужилац, којег поставља гувернер државе Колорадо и он у оквиру своје службе има и одељења за парничне поступке, сто би код нас представљало једну врсту правобраниоца. Једино уплитање извршне власти у рад окружног тужилаштва је могућност да извршна власт постави специјалног тужиоца за одређени предмет, уколико није задовољна, обзиром на бројност примедби јавног мњења са радом одређеног окружног тужиоца. Чланство у удружењу тужилаца (Савет окружних тужилаца) не припада појединцу, већ тужилаштву, те самим припадањем окружном тужилаштву, припадате и удружењу тужилаца. Улога извршног директора није волонтерска, већ је професионална и за период док обавља ову професионалну дужност не врши послове из надлежности окружног тужиоца.

Истог дана посетили смо **Врховни суд државе Колорадо** где нам је судија Врховног суда Мајкл Бендер, презентовао судску власт, која се састоји од Врховног суда државе Колорадо, Апелационог суда државе Колорадо, окружних, који су надлежни за кривична суђења и обласних судова који су надлежни за прекршаје. Судије номинује комисија, а гувернер поставља једног са листе

од три судије. Реизбор за судије иде сваких 4-10 година. Врховни суд Колорада је крајњи арбитар, када је у питању Устав Колорада. Тренутно на челу Врховног суда Колорада, налази се г.ђа Мар Муларке која је иначе прва жена председник Врховног суда у историји државе Колорадо.

У суботу **24. септембра 2005.г.** били смо гости на **Правном факултету** Стурн Универзитет у Денверу, где смо презентовали наш правни систем, поготову рад тужилаштва студентима овог факултета, који је иначе први како га они називају еколошки факултет, обзиром на материјал од којег је саграђен, као и материјал који је употребљен за тепихе и намештај, са фантастичним условима које пружа студентима који су у могућности да из својих соба прате предавања, обзиром да се сва предавања прате камером а и снимају се. Опремљен је библиотеком, компјутерским центром, собама за одмор и освежење и током студирања пружена је могућност студентима да се укључују у рад факултета у погледу пружања искуства која ће им након завршеног факултета значити, а то је рад са странкама. Сам факултет пружа могућност завршеним студентима да се снађу у свом почетном послу, као и да им они пронађу запослење. Факултет је такође изузетно поносан, обзиром да је одатле потекла и Кондулиза Рајс, садашњи секретар САД.

Недеља 25. септембар 2005.г. нам је био једини слободан дан, док смо већ у понедељак **26. септембра** обишли зграду **Капитола државе Колорадо** (седиште парламента и гувернера-шефа извршне власти у држави). Ту нас је примио гувернер Бил Овенс, од кога смо чули његову склоност ка руском језику и руској књижевности, као и заинтересованост за источну Европу. Са гувернером смо разговарали и о проблемима криминала у Колораду и у Србији, као и о организацији тужилаштава и правосуђа уопште у Колораду и Србији. На састанку је било речи и о врстама кривичних санкција и казни у нашим земљама, али и о казненој политици судова. Гувернер је оставио веома повољан општи утисак на нашу делегацију, а веома нас је пријатно изненадио познавањем прилика у Источној Европи и нашој земљи.

У Парламенту смо присуствовали церемонији избора државног секретара и упознали се са

гранама власти Савезне државе Колорадо у погледу њене законодавне и извршне власти. Законодавна власт чини генерална скупштина државе Колорадо која је састављена од два дома, представнички дом који броји 65 чланова са мандатом од 2 године а максимално 6 година и сенат који броји 35 чланова са мандатом 4 године максимално 8 година. Закони се усвајају већином гласова оба дома. Извршну власт чини гувернер, чији је мандат 4 године, са могућношћу избора на два мандата, кабинет гувернера који поставља сам његове чланове и агенције. Гувернер може да стави вето на закон који донесе скупштина, али исти се може поништити са две трећине гласова.

Такође, тога дана смо присуствовали суђењу у **Окружном суду** у Денверу и то у фази оцене оправданости доказа. У конкретном случају радило се о продаји наркотика из самог затвора, те је одбрана приговарала начину

Са Гувернером државе Колорадо Билом Овенсом

Са Гувернером државе Колорадо Билом Овенсом

прикупљања доказа за ово кривично дело. Ова фаза суђења одвија се само испред судије, уз присуство окривљених, одбране и тужиоца, као и могућност да присуствује публика, заинтересована лица током целог суђења, без обзира за који термин је суђење било заказано. Публика је смела да улази и да излази како је њима одговарало. На овакав начин слободног суђења, веома су поносни и њима није сметала гужва у судници за обављање њиховог рада. У току ове фазе није присутна порота, већ она наступа тек касније када суд процени ову фазу суђења. Иначе пре ступања оптужнице на правну снагу њу претреса Велика порота која се бира на одређени број година и која није везана за конкретни случај, па тек онда оптужница има право да стигне до суда. Након овога посетили смо главну станицу полиције у Денверу, који такође имају своју лабораторију и сазнали смо да код њих кривично дело убиство не застарева и да обзиром на модерне технологије сада у 90% случајева решавају

раније извршена кривична дела за које су добро обезбедили трагове, јер се испитивање врши ДНК методом. Такође смо посетили просторије у којима се врши испитивање осумњичених, која се током ове фазе снимају а све то посматра тужилац у другој просторији који не учествује у испитивању осумњиченог. Ово снимање се такође користи као доказ у судском поступку.

У уторак 27. септембра, последњег дана, пред сам лет, посетили смо Удружење правника Америке, где смо уз пријатан разговор са председником Удружења госпођом Карен Ј. Матис и федералним тужиоцем као и правним заступником државног тужиоца за грађанске поступке, добили похвалне речи да смо у свом кратком трајању од 4 године урадили нешто што је америчко удружење правника постигло тек након 200 година постојања, а то је да се жена налази на челу удружења.

У ГОСТИМА КОД АДВОКАТА

пише:

Радован Лазић,

Пре нешто мање од годину дана, Скупштина Удружења тужилаца је донела Етички кодекс.

Усвајању овог Кодекса је претходила широка расправа у Удружењу. Ова расправа је почела у виду писмене преписке предлога, примедба и консултација Етичке комисије, Извршног одбора и одељења, да би се наставила у виду организованих Округлих столова на којима су, поред председника Љиљане Николић и чланова Етичке комисије Удружења која је и припремила текст Кодекса, чествовали представници свих одељења. Расправа се коначно завршила на самој Скупштини усвајањем Кодекса. Изгледа да су усвајањем Кодекса тужиоци решили све етичке дилеме. На тужилачким саветовањима и панелима се углавном нису отварао етичка питања, а у Тужилачку реч, након отварања редовне етичке рубрике, не стижу ни питања, ни коментари. Све је потпуно јасно!

Колеге адвокати не мисле тако. Адвокатска комора има етички кодекс више од стотину година, али су етичка питања стално актуелна, о овој теми се стално води расправа. Тако је Адвокатска комора Београда, у сарадњи са Међународном унијом адвоката (МУА), 15. октобра, у Београду у Сава центру, организовала међународни Симпозијум на тему: „Кодекс професионалне етике адвоката и сарадња земаља у транзицији у области правосуђа“. На конференцији су, поред домаћих адвоката, учествовали и највиши представници МУА: Депос Лутон, председник, Сами Акл, регионални секретар и Михаи Танасеску, директор Одељења за развој МУА. Поред високих представника МУА, конференцији су присуствовали представници адвокатских комора Републике Српске и Федерације БиХ, Словеније, Македоније, Шпаније, Румуније и Грчке, што је овом Симпозијуму дало међународни карактер. Скуп су поздравили и Зоран Стојковић, Министар правде у Влади Републике Србије и Радмила Хрустановић, председник Скупштине града Београда. Били су присутни и представници Удружења тужилаца, а Александар Милосављевић, председник Извршног одбора је представио тужилачки Етички Кодекс.

На конференцији су представљени Кодекси професионалне етике адвоката (Јасмина Павловић и Слободан Бељански), а говорило се и о положају адвоката (Јован Чизмовић, Николај Гргуревич, Слободан Илић), сарадњи између адвокатских комора (Депос Лутон и Ђорђе Ђуришић), медијацији (Хорхе Верисимо) и раду адвоката страних држављана у Србији и другим земаљама (Милева Богдановић и Михаи Танасеску). Конференција је завршена са очекивано надахнутом беседом адвоката Илије Радуловића, инспирасану моралном дилемом (правда или интерес) коју је назвао: „Advocatus dei et advocatus diaboli“.

Стандарде судијске Етике је изнео судија Предраг Васић, а Александар Милосављевић је представио норме нашег Кодекса. При томе је нагласио да је наш Кодекс, као и наше Удружење, најмлађи, а да је донет у време када су и Удружење тужилаца и тужилаштво у целини били у веома тешкој ситуацији, изложени сталним ударцима извршне власти. Подсетио је да су заменици тужилаца у само три године, морали да прођу више поступака избора или именовања, при чему су многе колеге, без икаквог образложења остајали без посла. Подсетио је да је тако отишао из тужилаштва и Душан Симић, први председник Удружења. Нагласио је да се тек доношењем Кодекса јасно дефинисала професионална и морална одговорност тужилаца, а споменуо је и проблем што је Кодекс акт Удружења, а не и целог јавног тужилаштва.

Адвокати се већ дуго, стотине година, баве професионалном етиком, али и данас они разговарају о томе, организују међународне конференције, зову судије и тужиоце. Тужиоци, као и наше судије су направили тек почетне кораке у овом правцу. Зато вас поново позивамо да нам пишете о етичким проблемима на које наилазите, да постављате етичка питања, да пишете коментаре, да заједно оживљујемо Кодекс, да га заједно примењујемо, али и поправљамо и прилагођавамо животу.

"This material has been produced with financial assistance of U.S. Agency for International Development (USAID) under the terms of its Co-operative Agreement with the American Bar Association Central European and Eurasian Law Initiative (ABA/CEELI). The contents of this material are the responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the views of ABA/CEELI, USAID or the United States Government".

„Штампање овог материјала омогућено је уз финансијску помоћ Агенције САД за међународни развој на основу Кооперативног споразума са Америчким удружењем правника Правна иницијатива за Средњу Европу и Евроазију. Мишљења и становишта аутора изнета у овом материјалу не морају неизоставно представљати и мишљења АБА/СЕЕЛИ, Агенције САД за међународни развој и Владе САД“

Уредник

Радован Лазећ, Општински јавни тужилац у Бачкој Тополи

Редакција

Бранислава Вучковић, Општински јавни тужилац у Панчеву

Александар Милосављевић, заменик јав. тужиоца у Посебном одељењу за орг. криминал

Мирко Гашовић, Општински јавни тужилац у Сенти

Јелена Стојаковић, заменик Општинског јавног тужиоца у Зрењанину

Бранислав Татић, заменик Општинског јавног тужиоца у Зрењанину

Светислав Рабеновић, тужилачки сарадник у Тужилаштву за ратне злочине

Дизајн и припрема: Милорад Митић

Тираж: 600